

Тохириён Абдуллох Шерализода,
тарих фанлари номзоди, Узбекистон Миллий
университети ҳузуридаги Педагог кадрларни
қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини
oshiриш тармоқ (минтақавий) маркази "Таълим
технологиялари" кафедраси мудири

ИННОВАЦИОН МУҲИТ ВА КАСБИЙ КОМПЕТЕНТЛИК УЙҒУНЛИГИ ПЕДАГОГИК РИВОЖЛАНИШ ОМИЛИ СИФАТИДА

УДК: 37.03

ТОХИРИЁН А.Ш. ИННОВАЦИОН МУҲИТ ВА КАСБИЙ КОМПЕТЕНТЛИК УЙҒУНЛИГИ ПЕДАГОГИК РИВОЖЛАНИШ ОМИЛИ СИФАТИДА

Мақола инновацион таълим муҳитининг педагоглар касбий ривожланишидаги роли
ва ўрнига бағишиланган бўлиб, инновацион таълим муҳити инновацион таълим фаолиятни
ривожлантириш учун зарур бўлган моддий, маънавий, педагогик шароитлар сифатида ёритил-
ган. Шунингдек, асосий эътибор педагогнинг касбий фаолияти давомида касбий компетент-
лигини оширишнинг умумий омиллари, жумладан, ўзига хос таъсир кучига эга бўлган муҳит
омили таҳлилий нуқтаи назардан кўриб чиқилган.

Таянч сўз ва тушунчалар: инновация, инновацион таълим, инновацион таълим муҳити, кас-
бий компетентлик, педагогик фаолият, педагог малакаси.

ТОХИРИЁН А.Ш. СОЧЕТАНИЕ ИННОВАЦИОННОЙ СРЕДЫ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ КАК ФАКТОР ПЕДАГОГИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ

Статья посвящена роли и места инновационной образовательной среды в профессиональном развитии педагогов. В ней инновационная образовательная среда рассматривается как необходимое материально-духовное и педагогическое условие для развития инновационной образовательной деятельности. Также, основное внимание сосредоточивается на общие факторы повышения профессиональной компетентности педагога в процессе профессиональной деятельности, в том числе с аналитической точки зрения рассматривается фактор среды как влиятельное воздействие действие на процесс.

Ключевые слова и понятия: инновация, инновационное образование, инновационная среда обучения, профессиональная компетентность, педагогическая деятельность, квалификация педагога.

TOKHIRIYON A.SH.COMBINATION OF INNOVATIVE ENVIRONMENT AND PROFESSIONAL COMPETENCE A FACTOR OF PEDAGOGICAL DEVELOPMENT

The article is devoted to the role and place of the innovative educational environment in the professional development of pedagogues. It considers an innovative educational environment as a necessary material, spiritual and pedagogical condition for the development of innovative educational activities. In addition, the main attention is focused on the general factors of increasing the professional competence of a teacher in the process of professional activity, including from an analytical point of view, the environmental factor is considered, which has an influential effect on the entire process.

Key words and concepts: innovation, innovative education, innovative learning environment, professional competence, pedagogical activity, pedagogical qualifications.

беради ҳамда ушбу таърифни асос сифатида қабул қилишга ундейди, яъни, инновацион муҳит – бу инновацион таълим фаолиятини ривожлантириш учун зарур бўлган моддий-маънавий ва педагогик шароитлар мажмуаси бўлиб, ўқитувчи компетентлиги билан муштарак амалга оширилиши умумпедагогик ривожла- нишнинг омилига айланади.

Хулоса ва тавсиялар. Демак, жамиятнинг янгиланиши инновацион жараёнларга узлук-сизлик характерини бериб, таълимни мунтазам равишда янгилаб боришга эътибор қаратади ҳамда таълимни инновацион фаолият режимига ўтказиш шароитида модернизация жара- ёни унинг узлуксиз ривожланишида таркибий механизмга айланади. Ушбу мантиқий боғлиқлик инновацион муҳитнинг ижтимоий мазмун касб этиши учун педагогнинг касбий компетентлиги, инновацион фаолиятга онгли ёндашуви каби ижтимоий муносабатлар таълим муассасида инновацион муҳит, инновацион фаолият ва касбий компетентликнинг ўйғулигини таъминлашга қаратилган шарт-шароитларни тақозо этади.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, бизнингча, замонавий талабларга таяниб, таълим тизимларини ишлаб чиқиш қўйидаги **тавсиялар**

асосида йўлга қойилса, мақсадга мувофиқ бўлар эди:

– таълим муассасаларида инновацион муҳитни яратиш мақсадида, улардаги ички муҳит мунтазам ўрганилиб, педагогнинг илмий-педагогик фаолияти мазмунига инновацион ёндашувни сингдириш;

– инновацион жараёнлар доирасида таълимнинг янги мазмунини, ҳаётий натижадорлигини таъминлашга қаратилган парадигмаларни шакллантириш;

– инновацион фаолият ва касбий компетентликни муштарак ривожлантиришга йўналтирилган янги илмий-педагогик механизmlарни ишлаб чиқиш ва жорий этиш;

– инновацион фаолият ва касбий компетентликни уйғун ривожланишига мослашган янги турдаги таълим муассасаларини яратиш;

Айнан шу тариқа, юқорида зикр этилган икки омил уйғулигини таъминлаб, таълим тизимини ривожлантириш стратегиясини жорий этишдаги педагогик салоҳият омилини янада оширишга амалий қадам қўйиш мумкин бўлади. Демак, инновацион муҳит нафақат педагогнинг касбий компетенциясини ривожлантиришга, балки шунингдек ижтимоий аҳамияти билан ҳам долзарб бўлиб қолаверади.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Ўзбекистон Республикасининг 2020 йил 24 июлдаги «Инновацион фаолият тўғрисида» ги ЎРҚ-630-сонли Қонуни. - <https://lex.uz/ru/docs/4910391>
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 21 сентябрдаги «2019-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини инновацион ривожлантириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида» ги ПФ-5544-сонли Фармони. - <https://lex.uz/ru/docs/3913188>
3. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси. 2017 йил 22 декабрь. – Тошкент. «Ўзбекистон» НМИУ, 2018.
4. Ишмуҳамедов Р.Ж., Юлдашев М.А. Таълим ва тарбияда инновацон педагогик техноологиялар (таълим тизими ходимлари, методистлар, ўқитувчилар, тарбиячи ва мураббийлар учун ўқув қўлланма) – Т.: «Fan va texnologiya», 2017.
5. Ишмуҳамедов Р.Ж., М.Мирсолиева. Ўқув жараёнида инновацион таълим технологиялари. – Т.: «Fan va texnologiya», 2014.
6. Муслимов Н.А ва бошқалар. Инновацион таълим технологиялари. Ўқув-методик қўлланма. – Т.: «Sano-standart», 2015.
7. Муслимов Н.А ва бошқалар. Педагогик компетентлик ва креатив асослари. Ўқув-методик қўлланма. – Т.: «Sano-standart», 2015.
8. Толипов Ў., Усмонбоева М. Педагогик технология: назария ва амалиёт – Т.: «Фан», 2005.